

Raneliderligt – en katt bland hermelinerna

”I Sverige förutsätts läsare av tidningar ha en mental ålder mellan fem och tolv år.”

Linda Skugge vs Björn Ranelid – två väldigt åtskilda världar som möts. Den unga mammans personliga slasksvenska möter dandyns pretentiösa skollärarysvenska. Kanske kan hela den här debatten förtätas till detta. För er som hade glömt: vi har olika klasser i Sverige fortfarande. Här har vi beviset, i form av prosa och medialt uppträdande. En egentligen fullständigt logisk sammandrabbning; de här världarna repellerar varandra. Som elektriska poler slår det gnistor när de möts.

Ranelid, med den solbrända, fräscha framtoningen, med vanan att använda uttryck som ”carte blanche” och ”en profylax inför framtiden”, bemöter Skugges kritik genom att på fullt allvar lägga ut orden om att han sedan femton års ålder har ”varit nära hundratals kvinnor”. Hans posörspråk och uppknäppta skjortbröst är lätt att göra narr av – och det var just det Lindas text gjorde.

Jag tror de flesta läsare, inte minst av Skugge, småler åt Ranelids så utpräglad litterära, får jag säga pretentiösa, framtoning. Inte nödvändigtvis för att vi ogillar honom, utan för att vi gillar honom. På samma sätt som vi ler åt Dan Bäckman ler vi åt Ranelid. Är man ute i offentligheten får man liksom ta det. Hur många gånger skämtades det inte om till exempel Ingvar Carlssons utseende? Ingen frågade om han blev sårad.

Kalla det ”lågt” – javisst. Jag förvånas över litteraturkritikernas blindhet inför det postmoderna mediasamhällets burleska mix av högt och lågt vi varje dag matas med, i tidningar som denna. I litteraturkritikernas värld måste fin kultur och skräpkultur fortfarande hållas strikt åtskilda. Annars blir förvirringen, som vi ser, total.

Jag förvånas dessutom över vilken genomslagskraft litteraturen tillskrivs. Hade en popstjärna förtalats på samma retliga sätt, hade det blivit samma rabalder? Nej, detta trots att popmusik är en publikt sett mer utspridd konstform. Popmusiken är så mycket mer samtida än litteraturen i det att den talar samma språk som medierna gjort oss vana vid. Popmusiken kan ta smällar; kanske underskattade Linda litteraturens förmåga att ta liknande smällar.

Så, har Linda antytt att hon är litteraturkritiker? Som många länge misstänkt verkar det krävas ett särskilt certifikat för att träda in i de utvaldas skara. Antingen en fil.mag. i litteraturvetenskap, eller, som i Lindas fall, en välriktad prutt i rätt riktning och sedan är man inne. Där har du de två världarna.

I Sverige förutsätts läsare av tidningar ha en mental ålder mellan fem och tolv år. Som när man pratar till barn måste humor och ironi förklaras tydligt och bifogas med tydlig mottagare och avsändare. Och är humorn – som i detta fall – på upphovsmannens egen bekostnad blir den än mer förvirrande. Till och med litteraturkritikerna, den högsta kasten, är överens om detta.

Journalistik som skarvar över, som inte skriver på näsan, som inte går att kategorisera, är FEL. Journalistik som roar får inte finnas i Sverige. Salongen är för liten för det.

Jag säger bara: stackars er läsare.

Jonas Andersson är medievetare och frilansjournalist, bosatt i London